Stadskerk Nijmegen (OCP), 9 augustus 2026, 8e zondag van de zomer;
voorganger: pastor Trees Versteegen (r.-k.)

[1e lezing: Jona 2, 1-11] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 De HEER liet Jona opslokken door een grote vis. Drie dagen en drie nachten zat Jona in de buik van de vis. 2 Toen begon hij in de buik van de vis tot de HEER, zijn God, te bidden:
3 'In mijn nood roep ik de HEER aan
en hij antwoordt mij.
Uit het rijk van de dood schreeuw ik om hulp –
u hoort mijn stem!
4 U slingerde mij de diepte in, naar het hart van de zee.
Door kolkend water ben ik omgeven,
zwaar slaan uw golven over mij heen.
5 Ik dacht: Verstoten ben ik, verbannen uit uw ogen.
Maar eens zal ik opnieuw
uw heilige tempel aanschouwen.
6 Het water stijgt tot aan mijn lippen,
muren van water storten op mij neer,
zeewier om mijn hoofd verstikt mij.
7 Ik zink tot de bodem, waar de bergen oprijzen,
naar het rijk dat zijn grendels voorgoed achter mij sluit.
Maar u trekt mij levend uit de dood omhoog,
o HEER, mijn God!
8 Nu mijn levensadem mij verlaat
roep ik u aan, HEER,
en mijn gebed komt tot u
in uw heilige tempel.
9 Zij die armzalige afgoden vereren,
verlaten u, trouwe God.
10 Maar ik zal mijn stem in dank verheffen
en u offers brengen;
mijn geloften los ik in.
Het is de HEER die redt!'
11 Toen, op bevel van de HEER, spuwde de vis Jona uit op het land.

[Epistel: Romeinen 9, 1-5] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Omdat ik één ben met Christus spreek ik de waarheid, en mijn geweten, geleid door de heilige Geest, is mijn getuige dat ik niet lieg: 2 ik ben diepbedroefd en word voortdurend door verdriet gekweld. 3 Omwille van mijn volksgenoten, de broeders en zusters met wie ik mijn afkomst deel, zou ik bijna bidden zelf vervloekt te worden en van Christus gescheiden te zijn; 4 omwille van hen, de Israëlieten, die God als zijn kinderen heeft aangenomen en aan wie hij zijn nabijheid, de verbonden, de wet, de tempeldienst en de beloften heeft geschonken; 5 omwille van het volk dat

van de aartsvaders afstamt en waaruit Christus is voortgekomen. God, die boven alles verheven is, zij geprezen tot in eeuwigheid. Amen.

[Evangelie: Matteüs 14, 22-33] (Nieuwe Bijbelvertaling)
22 Meteen daarna gelastte Jezys de leerlingen in de boot te stappen en alvast vooruit te gaan naar de overkant, hij zou ook komen nadat hij de mensen had weggestuurd. 23 Toen hij hen weggestuurd had, ging hij de berg op om er in afzondering te bidden. De nacht viel, en hij was daar helemaal alleen. 24 De boot was intussen al vele stadiën van de vaste wal verwijderd en werd, als gevolg van de tegenwind, door de golven geteisterd. 25 Tegen het einde van de nacht kwam hij naar hen toe, lopend over het meer. 26 Toen de leerlingen hem op het meer zagen lopen, raakten ze in paniek. Ze riepen: ‘Een spook!’ en schreeuwden het uit van angst. 27 Meteen sprak Jezus hen aan: ‘Blijf kalm! Ik ben het, wees niet bang!’ 28 Petrus antwoordde: ‘Heer, als u het bent, zeg me dan dat ik over het water naar u toe moet komen.’ 29 Hij zei: ‘Kom!’ Petrus stapte uit de boot en liep over het water naar Jezus toe. 30 Maar toen hij voelde hoe sterk de wind was, werd hij bang. Hij begon te zinken en schreeuwde het uit: ‘Heer, red me!’ 31 Meteen strekte Jezus zijn hand uit, hij greep hem vast en zei: ‘Kleingelovige, waarom heb je getwijfeld?’ 32 Toen ze in de boot stapten, ging de wind liggen. 33 In de boot bogen de anderen zich voor hem neer en zeiden: ‘U bent werkelijk Gods Zoon!’

[overweging:]
"U slingerde mij de diepte in, naar het hart van de zee", bidt Jona, nadat hij is opgeslokt door een grote vis. Jona was uitgestuurd door God, naar de mensen van Ninive, om hen tot gerechtigheid te roepen. Maar hij wordt bang voor zijn opdracht en vlucht weg voor God. Dan vliegt hij overboord, de diepte in, en komt terecht in het rijk van de dood.

Wie wonen er in die diepte?
Het museum de Bastei, hier om de hoek, laat in een tentoonstelling zien, wie de bewoners waren van Nijmegen, 8 tot 26 miljoen jaar geleden. Waar wij nu zitten en staan was zee, oerzee. In een filmpje zien we pijlstaartroggen en steuren, slakken en kleine vissen, èn twee elkaar beconcurrerende grote walvissen: de megalodon en de Liveyatan, een helse roofpotvis. Men vertelt dat de Megalodon wel meter 20 kon worden. Een replica laat zijn bek zien, met een doorsnee van 1 meter bij 1 meter 20. Daar past Jona in, dacht ik. .

Jona bevindt zich in de grote vis. In de diepte, het hart van de zee.
In de mooie poëtische vertaling van de smeekbede van Jona die we hoorden, verliezen we een beetje waar hij zich precies bevindt. De Statenvertaling en de Hebreeuwse tekst lezen het woord 'afgrond'' Hij is in de afgrond geworpen. In de *tehom.*
Tehom is een belangrijk woord, waar iets gebeurt. Zo lezen we al in de tweede zin van het boek Genesis: "En duisternis was op de afgrond". De *tehom. Tehom* is die diepe chaotische ruimte waaruit de schepping ontstaat. *Tehom,* zo lees ik graag*,* is de plaats waar God zich bevindt.
De Egyptenaren die de Israëlieten achtervolgen, verdwijnen in het water van de *tehom,* zingt Mozes in zijn lied. En in het boek Job daagt God Job in het kantelhoofdstuk 38 uit: "Heb jij in het onderste van de afgrond gewandeld?"

De afgrond, in het verstaan van de schrijver van toen, is een chaotische plaats van diepte, waar je niet wilt zijn, waar de bodem van je bestaan ligt, de puinhopen van de wereld, waar de monsters wonen. Van daaruit komt God op, de schepping begint er.

Jona is op de bodem, waar zijn levensadem hem verlaat. Hij bidt, zoals in psalm 130 vanuit deze afgrond. Daar is ook God die hem omhoog trekt. Zo erkent Jona God.

Met deze diepte voor ogen, kijken we naar het verhaal van Jezus die over het water loopt.
Samen met Jezus zijn de leerlingen op weg naar de overkant, een niet vertrouwd gebied. Zojuist hebben ze de mensen te eten gegeven.
Jezus zoekt een plek alleen, mede om de moord op zijn vriend Johannes te laten bezinken en te bidden. Het vormt een *preview* van zijn afgrond.
Dan drijven de leerlingen in hun boot af en worden door golven geteisterd. Ze raken in paniek Jezus komt over het water naar hen toe. Ze schreeuwen: een geest!

Wat gebeurt daar?
In de betekenis van de diepte en de afgrond, zoals we net Jona lazen, raken de leerlingen in paniek vanwege de onveilige wateren waar monsters of geesten leven die je het leven benemen. Jezus heeft die angst niet. Hij kent de afgrond.
Hij loopt er zelf doorheen. Hij benadert in zijn leven de afgronden van de mensen die hij tegenkomt: de duivels, de gestorven dochters, de mensen die psychisch bevangen worden, de politiek gemartelden - zoals Johannes, de mensen met honger. In zijn goddelijkheid leeft hij voor de mensen in hun afgronden. Hij zal er zelf in sterven en uit die chaos ook weer opstaan. Hij is de afgrond die leeft.

Zoals Jona vlucht voor de opdracht van God, zo lijkt Petrus n te reageren op de vraag van Jezus om over het water naar hem toe te komen en niet te wijken. Maar Petrus wordt bang en begint te zinken.

De afgrond dringt zich aan hem op, aan ons, aan mij op.
De monsters waartussen ik leef, die ik niet kan zien, maar die zich onverholen ontwikkelen. De afgrond van de oorlogen en de mensen die erin leven. De afgrond en de vrees voor honger, de chaos van armoede, hier en elders. Het gapende gat van de vluchtelingenhaat. Het klimaat dat zich bruut laat kennen. Een catastrofe van de onverdraagzaamheid die zich dreigt te voltrekken. Digitale leugens die zich verspreiden.
Onze persoonlijke monsters, die drijven onder de oppervlakte die ik al dan niet in de ogen kan zien: relatiecrises, kwetsuren, de dieptes van verlorenheid bij verslaving, de angsten, verdriet om de doden. Durf ik over die afgrond te lopen aan de hand van God? Kunnen we ze onder ogen zien of blijf ik liever in mijn boot? Kan ik doen wat God van me vraagt? Geloven dat de chaos van ongerechtigheid bedwongen kan worden en dat God daaruit naar boven kan komen?

Jezus surft niet over de diepte heen, hij heeft er weet van en durft er overheen te lopen. Hij nodigt Petrus uit hetzelfde te doen. Zijn tocht over het water is niet zomaar een wonder, het is zijn

uitdaging om de afgrond niet te mijden. Hij nodigt zijn leerlingen, en ons dus ook, hetzelfde te doen.

Petrus grijpt zijn kans. Letterlijk. Hem wordt een hand gereikt en de wind gaat liggen. De onrust komt tot bedaren. De leerlingen zien Jezus en erkennen hem: U bent werkelijk Gods zoon.
Niet omdat hij over water kan lopen,
maar omdat hij onze angsten kent, en zorgt dat ze ons niet ondermijnen
onze monsters bedwingt,
ons de ongerechtigheid tegemoet laat treden met zijn stem
ons God laat zoeken in de puinhopen van ons bestaan en dat van anderen,
tegenslag niet uit de weg gaat,
omdat er een weg is.
Jij bent mijn God, met Jou kan ik gaan. Amen.

Trees Versteegen, post@treesversteegen.nl